

Inledning

Detta dokument utvecklades ursprungligen som ett diskussionsunderlag, för att förbereda vägen för "EAPN Seminar on 2010 and Beyond"(EAPN:s seminarium angående 2010 och därefter) som hölls i Bryssel den 29 maj 2009 som innefattade deltagare från "EAPN Social Inclusion, Employment and Structural Funds Working Groups" (arbetsgrupper för social integrering, arbetsmarknaden och strukturfonder) samt ytterligare deltagare. Seminariet är en startpunkt för EAPN:s förslag fram mot en EU-strategi som skall gälla efter 2010, baserade på EAPN:s aktuella ståndpunkter, utkast vid debatter med EAPN:s arbetsgrupper och från slutsatserna från "the 8th People Experiencing Poverty Meeting" (8nde mötet med människor som lever i fattigdom) som hölls i Bryssel i maj. Debatterna och slutsatserna användes för att färdigställa den första draften och det reviderade dokumentet diskuterades vid kongressen i Wien den 13 juni 2009. Samtidigt arbetar EAPN tillsammans med "the Social Platform" för att utveckla ett "Spring Alliance" vårallians manifest, som involverar miljöorganisationer (EEB) och fackföreningar (ETUC), för att fördjupa förslagen till utformning av en hållbar vision och strategi för EU. Detta manifest kommer att sjösättas i september. EAPN stödjer detta bredare manifest helt och hållet.

EAPN vill särskilt tacka "EAPN social inclusion, employment och structural funds working groups" (EAPN:s arbetsgrupper för social integrering, arbetsmarknaden och strukturfonderna) liksom deltagare i 2010-seminariet och i kongressen för deras bidrag.

Detta dokument med ståndpunkter riktar sig först och främst till beslutsfattare inom EU, (kommissionen, rådet och Europaparlamentet) med förslag vad som bör göras på EU-nivå, även om genomförandet kommer att bero på medlemsländerna

Vad tänker vi

En ökning av insatserna för att möta utmaningen under 2010

2010 är en viktig tidpunkt för EU. Det märker ut EU-året 2010 mot fattigdom och socialt utanförskap och den beslutade tidpunkten för genomförande av "the Lisbon Strategy" som beslutades år 2000 vars syfte är att på allvar ta itu med utrotandet av fattigdomen. I år är det en viktig tidpunkt att värdera i vilken utsträckning EU ha varit framgångsrik när det gäller att minska fattigdomen och socialt utanförskap, och i vilken utsträckning EU:s strategi för tillväxt och ökning av arbetstillfällena samt för den sociala integreringen (the Social OMC¹) har varit effektiv och vilka förändringar som måste göras för att för att uppnå sociala framsteg.

En ekonomisk modell som inte kan ge välfärd för alla

Emellertid utlöser den ekonomiska krisen nya frågor. Det innebär inte bara en ökad risk att nya grupper drivs in i fattigdom, först och främst genom att förlora jobbet, bostaden och att hamna i förvärrade skuldcykler, men de som redan är fattiga står inför fördjupade påfrestningar, när statens underskott orsakade av låga skatteinkomster och utbetalningar av bankstöd börjar ersättas av neddragningar av de statliga utgifterna. Krisen har inte bara tydligt visat på farorna som en oreglerad finansmarknad för med sig utan också på en allmän svaghet i den ekonomiska modellen som har gynnat ekonomisk tillväxt och ökad konsumtion på bekostnad av den sociala sammanhållningen. Konkurrens och fri marknad har ansetts vara mer heliga än försvaret av grundläggande rättigheter, och tillväxten har inte resulterat i mindre fattigdom utan har inneburit en ökning av ojämlikheten mellan regioner liksom mellan rika och fattiga. Detta har gjort att ojämlikheten förändrats till att vara en viktig pådrivare av en ostabil ekonomi utan uthållighet även på en global nivå.

Inget "more business as usual" – Tid för förändring

Krisen innebär allvarliga utmaningar för EU, men det ger också en möjlighet att skapa en ny vision för EU och dess roll i världen. Det låga antalet deltagare i de senaste Europavalen och nu när antidemokratiska och till och med uttalat rasistiska representanter återkommit så inger det stor oro. En ny diskussion måste startas som med eftertryck bekräftar EU:s etiska vision och värderingar. Startpunkten måste vara att *öppet analysera orsakerna till krisen, och misslyckandet när det gäller den nuvarande tillväxtmodellerna och modellerna för att öka antalet arbetstillfällen vars syfte är att på ett effektivt sätt fördela rikedom och välfärd och bekämpa diskriminering och gynna social sammanhållning*. En ny vision för EU kommer att utmana antagandena om en för alltid ökande tillväxt och om den kan vara förenlig med en hållbar miljö och global rättvisa. Det kommer att innebära en satsning i tid och resurser för att skapa alternativa metoder för att åstadkomma en mer "etisk och hållbar tillväxtmodell". Framför allt kommer detta att garantera att man ger förslag till en ny modell som ser till att de sociala behoven styr ekonomin (både när det gäller miljön och människorna) och aktivt minskar ojämlikhet och fattigdom, som har sin grund i ett synsätt baserat på rättigheter. En sådan modell är viktig för att visa att EU kan uppfylla sina löften när det gäller säkerhet, och att förmedla en sammanhängande och hållbar vision som folk kan lita på och som försvarar deras intressen och det allmännas väl – till nytta för människorna och planeten.

¹ "EU Strategy for Social Protection and Social Inclusion"(EU:s strategi för sociala trygghetssystem och social integrering syftar ofta på "the Social OMC". Detta syftar på EU:s metod att använda sig av så kallad mjuk lagstiftning för att bättre än EU gynna utbyte och konvergens mellan medlemsländerna när det gäller olika politiska områden såsom socialpolitik där den mesta kompetensen finns i medlemsländerna snarare än inom EU. Det kallas "Open Method of Coordination".

Vad vi behöver

ETT EU VI KAN LITA PÅ

- Att sätta människor och planeten före vinst.
- Att låta ekonomin tjäna en social och hållbar utveckling.
- Att erkänna att kampen mot fattigdom, ojämlikhet och socialt utanförskap och försvaret av grundläggande rättigheter är en utmaning med hög prioritet och en förutsättning för framsteg (på EU/global nivå).

1. Ett EU vi kan lita på: en ny social och uthållig EU-strategi efter 2010 som gör framsteg när det gäller minskning av fattigdom och ojämlikhet till en förutsättning

- Gör deklARATIONEN om grundläggande rättigheter, milleniummålen och minskningen av fattigdom och ojämlikhet (inom EU och globalt) till en förutsättning för framsteg efter 2010.
- Skapa nya övergripande mål som prioriterar social sammanhållning och försvaret av grundläggande rättigheter, som upprätthålls genom en balanserad konstruktion (när det gäller ekonomin, arbetstillfällena, miljön och socialpolitiken), som förstärker EU:s roll när det gäller trygghetssystemen (pensioner, hälsa och långtidsvård) och sociala integreringsstrategier.
- Utveckla effektivare verktyg för att garantera ett genomförande av olika politiska åtgärder, inklusive EU:s mål och nationella mål när det gäller fattigdom och utanförskap, hemlöshet etc; utveckla nya multipla indikatorer för att mäta framsteg som sträcker sig längre bort än nationalprodukten; en effektiv användning av EU:s budgetar inklusive strukturfonder för att förbättra den sociala integreringen.
- Göra en utfästelse att undvika alla sorter av dumpning för att vara konkurrenskraftig på en global marknad. Arbetsrätt, standards för social välfärd och progressiv beskattning borde skyddas och utvidgas.

2. En social pakt – som skapar rättigheter och solidaritet för att:

- Ta itu med orsakerna till fattigdom genom att minska ojämlikhet och genom att nå en rättvisare fördelning av rikedom.
- Ändra trygghetssystemen till en språngbräda: genom att garantera en tillräcklig inkomst, allmänna sociala trygghetssystem och tillgång till social service med hög kvalitet.
- Skapa en väg mot integration genom att göra en integrerad "Active Inclusion" metod till en realitet.
- Försvara kvalitativa anställningar och skapa nya arbetstillfällen för nya behov genom att investera i kvalitativa sociala/gröna jobb och social ekonomi.
- Utmana diskriminering och gynna mångfald
- Gynna global och social rättvisa och rättfärdighet

3. Att bygga ett dynamiskt partnerskap för förändring

- Att införa en effektiv styrning med möjlighet till medbestämmande som involverar människor som lever i fattigdom och hjälporganisationer på alla nivåer och stadier i EU-cykeln, genom en effektiv dialog med allmänheten.
- Garantera finansiell och annan support till hjälporganisationerna som garanterar deras oberoende så att de kan verka som viktiga ombud till hjälp för människor som lever i fattigdom och dessutom bidrar hjälporganisationerna med olika former av tjänster.

1. Ett EU vi kan lita på: en ny social och hållbar EU strategi efter 2010 som gör framsteg när det gäller fattigdom och ojämlikhet till en förutsättning

Den nuvarande krisen kan man varken ta itu med genom bättre finansiell reglering eller uppfatta som en tillfällig blipp i den ekonomiska modellen som pendlar mellan häftigt hausse och stark nedgång. **Läxor måste läras för att korrigera de grundläggande svagheter i själva modellen.** I verkligheten är det så att modellen med tillväxt har bidragit till den nuvarande situationen. Tillväxtmodellen har inte motsvarat de utfästelser som utlovats när det gäller att ha en stor påverkan på fattigdom, därför att den droppande modellen helt enkelt inte fungerar. Även om den ekonomiska tillväxten kan ha höjt den allmänna levnadsstandarden i några länder, har gapet mellan rik och fattig ökat och den har inte haft någon signifikant betydelse för de 79 millioner människor som levde i fattigdom år 2007. På en global nivå har driven för tillväxt och oreglerad expansion av marknaden, som gynnar de ekonomiska intressen i norr, utvidgat gapet och förvärrat fattigdomen och ojämlikheten i syd. En femtedel av världens befolkning tjänar nu bara 2 % av den globala inkomsten. Under tiden har frånvaron av reglering när det gäller vinster och inflytandet på den globala ekonomin ödelagt världens miljö och människors liv.

Utmaningen är inte bara att reagera på konsekvenserna, utan att **analysera orsakerna och att skapa en ny vision som skall gälla efter 2010.** Denna vision skall genomsyra en ny strategi som ska gälla efter 2010 som sätter människor och grundläggande rättigheter i centrum, genom ett synsätt som mer baseras på solidaritet och värderingar. Denna strategi borde införas genom nya övergripande mål, uppbyggnad och verktyg. Den ska visa att ekonomin är ett instrument för att gynna det allmännas väl och för att bygga upp ett väl fördelat välstånd i världen och en hållbar framtid. Strategin måste genomföras genom aktiv styrning som inbegriper deltagandet av människor som lever i fattigdom, hjälporganisationer och den tredje sektorn.

Rekommendationer

- **Håll ett större evenemang för intressenter under hösten 2009 för att tillsammans diskutera** krisens orsaker och konsekvenser och hur tillväxten och modellerna för att öka antalet arbetstillfällen kan ändras till att garantera en tillväxt på etiska grunder och en social och hållbar utveckling baserad på grundläggande rättigheter. Se till att relevanta intressenter inklusive hjälporganisationerna samt folk som lever i fattigdom kommer till tals och att de åsikter som framkommer tas till vara i det slutgiltiga förslaget till strategi.
- **Starta en ny strategi mellan 2010 – 2020 som gynnar "en integrerad strategi för globalt välstånd, en social och hållbar utveckling, som tar hänsyn till miljön":** med en mission och mål att återupprätta prioriteten när det gäller hållbar utveckling och social sammanhållning. *Tillväxt kan inte längre vara ett absolut mål.* Strategin ska istället tjäna som en hållbar modell som gynnar välstånd och välmående för alla, och som inser behovet av en mer etisk tillväxtmodell (social och hållbar).
- **Gör införandet av deklARATIONEN av grundläggande rättigheter², milleniummålen och minskningen av fattigdom och ojämlikhet (inom EU och globalt) till en förutsättning för framsteg** efter 2010. Ekonomiska strategier och strategier för att öka antalet arbetstillfällen måste bidra till detta mål, om EU:s sociala modell ska stärkas och inte undermineras.

² Rådet och kommissionen undertecknade och tillkännagav deklARATIONEN å deras institutioners vägnar den 7 december år 2000 i Nice, man var överens om ordalydelsen i dokumentet på ministernivå och dokumentet har införts i förslaget till "Constitution of Europe". Dokumentet har inte antagits av alla medlemsländer än, och man inväntar att folkomröstningsprocesserna skall avslutas i de viktiga medlemsländerna.

- **Utveckla en speciell social och hållbar uppbyggnad och riktlinjer för att skapa en EU-strategi efter 2010 som innehåller en koordinerad modell genom 4 lika stora pelare.** Strategin borde fastställa allmänna mål genom 4 sammanbundna lika stora pelare: en ekonomisk (makro/mikro), en för arbetsmarknaden, en för trygghetssystemen och social integration, och en för miljön som alla ska gynna global rättvisa som ett band i tvärsnitt. De nya integrerade riktlinjerna borde återspegla de övergripande sociala och hållbara målen.³
- Ett prioriterat område borde vara en förstärkt strategi när det gäller trygghetssystemen och social integration med ansvar att proaktivt främja de sociala målen genom alla tre pelare när det gäller social integration, pensioner och hälsovård och långtidsvård. EU:s strategi när det gäller trygghetssystemen och social integration borde ånyo bekräftas som en viktig social pelare, för att på så sätt bekräfta de generella målen och åtagandet att skapa grundläggande rättigheter, som bygger på rekommendationerna i ["the Commission,s Communication for reinforcing the OMC"](#) (kommissionens meddelande angående förstärkning av OMC), särskilt när det gäller:
 - **Införande:** Sätt särskilda EU och nationella mål kopplade till fattigdom, utveckla generella nationella indikatorer som är sammankopplade till de EU-indikatorer som man kommit överens om genom "the EU Social Protection and Social Inclusion Strategy"(EU:s strategi för sociala trygghetssystem och social integrering), kräv årliga rapporter/mekanismer som fungerar som poängtavlor för införande av nya regler på nationell nivå som belyser framsteg och hinder, kopplade till Kommissions rekommendationer och punkter att bevaka.
 - **Styrning:** Förstärk de nationella handlingsplanerna och de nationella strategirapporterna till att bli aktiva planeringsprocesser som engagerar alla intressenter inklusive människor som lever i fattigdom, hjälporganisationer och tredje sektorn, förstärk bandet mellan regional och lokal nivå genom överenskomna referenspunkter. Ge EU och nationella parlament i uppdrag att övervaka införandet av ny politik.
 - **Ömsesidigt lärande:** utveckla nya instrument för att utbyta erfarenheter (framgång och svårigheter) kopplade till speciella teman som barnfattigdom och hemlöshet liksom när det gäller integrerade multidimensionella metoder och metoder för att öka deltagandet på nationell och EU-nivå. Använd nya policyinstrument såsom konsensuskonferenser, där lite politisk konsensus finns, till exempel hemlöshet. Se till att mekanismerna är konstruerade på ett sådant sätt att uppföljningar görs.

³ Dessa återspeglar också det som står i Agenda 21 angående hållbar utveckling som blev överenskommet i Rio de Janeiro 1992. Agenda 21 är en övergripande handlingsplan att följa globalt, nationellt och lokalt för organisationer inom Förenta Nationerna, regeringar och större grupper inom varje område där människor påverkar miljön. <http://www.un.org/esa/sustdev/documents/agenda21/index.htm>.

"Local Agenda 21" är en handlingsplan för en hållbar utveckling i en kommun, sammanställd av en kommunal förvaltning tillsammans med lokala intressenter och medborgare. Mandatet för att skapa en "Lokal Agenda 21" gavs till kommunala förvaltningar och dyl. världen över vid "the UN conference on the Environment and Development (UNCED) i Rio de Janeiro 1992. <http://www.iclei-europe.org/index.php?id=616>

- **Integration:** garantera effektiv koordination med de andra parterna för att gynna social integration, skapa en arbetsgrupp som är ett tvärsnitt av grupperna för att gynna deltagandet av intressenter som stödjer arbetet att skapa en utvärdering när det gäller deltagarinflytande för att på så sätt garantera en årlig utvärdering när det gäller positivt och negativt inflytande inom alla politiska områden.
- **Finansiella verktyg:** garantera att EU-budgeten och de strukturella fonderna planerar för social integration. Integrera målen för "the EU Strategy for Social Protection and Social Inclusion", (Social OMC) i ett nytt sammanhållet politiskt program från början och använd OMC-indikatorer och mål som indikatorer för framgång.
- **Utveckla ett nytt program för fattigdom och socialt utanförskap på lokal nivå** för att stödja utvecklingen av initiativ på gräsrotsnivå för att bekämpa fattigdom, ojämlikhet och utanförskap på nationell nivå.

- **EU och nationella mål när det gäller fattigdom**

Skapa speciella EU-målsättningar när det gäller alla viktiga övergripande mål för en ny och hållbar EU-strategi, som prioriterar områden där överenskomna EU-indikatorer och data finns, och där det har funnits ett långvarigt åtagande inom EU att åstadkomma en förändring – särskilt genom att skapa en särskild målsättning för **utrotning av fattigdomen**. Givet bristen på framsteg sedan år 2000, så borde EAPN understryka vikten av den politiska betydelsen att ha som målsättning att lyckas med detta åtagande i slutet av "efter 2010 strategin" giltighetstid, dvs fram till 2020. EU skall också byggas på Europeiska parlamentets åtaganden, inklusive "the Resolution of 9 October 2008 on Promoting Social Inclusion and Combating Poverty" (resolutionen från den 9 oktober när det gäller att främja social integration och bekämpningen av fattigdomen) som vänder sig till medlemsländerna för att minska barnfattigdomen med 50 % fram till 2012 och den skrivna deklARATIONEN 111/2007 som kräver att få ett slut på hemlöshet fram till 2015. Underteckna nationella överenskommelser och vägkartor med medlemsländerna för att skapa nationella mål med årlig transparent övervakning, genom mekanismer som fungerar som en typ av poängtavlor.

- **Gå förbi Nationalprodukten – Skapa nya indikatorer och hållbara framsteg**

Kom överens om att gå förbi användningen av nationalprodukten som huvudindikatorn för framsteg när det gäller strategin efter 2010 och erkänn nationalproduktens begränsningar och att den endast fungerar som en snäv ekonomisk indikator. Utveckla nya multipla indikatorer som återspeglar framsteg inriktad mot en social och hållbar strategi och som omdefinierar välbefinnande så att den sträcker sig utanför tillväxt och framsteg när det gäller efterlevnaden av olika deklARATIONER till välbefinnande, utrotande av fattigdom, ojämlikhet (mellan regioner, rika och fattiga) och införandet av grundläggande rättigheter, liksom främjandet av en mer miljömässigt hållbar ekonomi.

- **För in värderingsinstrument när det gäller betydelsen av progressiva sociala framsteg genom allmänt deltagande** som en del av den övergripande värderingsproceduren. Detta bör innebära att speciellt undersöka vilken påverkan denna procedur har på fattigdom och ojämlikhet och garantera intressenternas aktiva deltagande, inklusive hjälporganisationernas och fattiga människors deltagande i värderingsprocessen, på ett så tidigt stadium som möjligt.

- **Politik som främjar sammanhållning som ett verktyg att bekämpa social ojämlikhet genom att garantera tillgång till hjälporganisationer**

Gör social integrering och kampen mot ojämlikhet till ett övergripande mål för en reformerad politik för befrämjande av sammanhållning (2014 -2020). I linje med den nyligen publicerade Barcarapporten⁴ som inte erkänner någon automatisk korrelation mellan tillväxt och minskning av jämlikhet när det gäller inkomst. Öronmärk en stor del av ESF-pengarna för projekt vars mål ligger längre bort från arbetsmarknaden, inklusive genom investeringar i förbättrad service. Se till att små hjälporganisationer kan arbeta direkt med fattiga människor och se till att synliggöra och göra övervakningen och införandet av strukturella fonder mer transparent.

- En ny styrmodell måste medfölja dessa förändringar. Strategin kan inte längre fortsätta att vara finansministrarnas och arbetsmarknadsdepartementens domäner. Istället ska den främja deltagandet av genuina intressenter på varje stadium av den politiska cykeln – en ny riktlinje borde utvecklas, som uttryckligen kräver att denna styrmodell är kopplad till överenskomna referenspunkter. Europeiska Unionen behöver främja en utvidgad social dialog, som garanterar att fattiga människor involveras och de som är de mest bräckliga på arbetsmarknaden eller sådana som hamnat utanför den, liksom hjälporganisationer och den tredje sektorn som stödjer dem: Ett EU vi kan lita på borde arbeta mer för få flera människor att aktivt delta och vara mer stödjande gentemot de som bor där. (Se sista kapitlet)

⁴ http://ec.europa.eu/regionalpolicy/policy/future/pdf/report_barca_v2104.pdf (sidan 73, 144).

2. En social pakt – som skapar rättigheter och solidaritet

EU:s råd, det europeiska parlamentet och kommissionen måste samlas kring en social pakt baserad på rättigheter och solidaritet inför den nya strategin efter 2010. Denna bör starta sin verksamhet med att förklara på vilket sätt EU kommer att göra framsteg när det gäller deklARATIONEN för grundläggande rättigheter och särskilda politiska åtaganden, som är viktiga för den sociala och uthålliga visionen. Man måste börja med att undersöka hur viktiga rättigheter ska skapas och se orsakerna till fattigdom och sambandet med ojämlikhet, och skapa en konsekvent och sammanhållen metod för global rättvisa. Denna pakt skulle vara del av kommissionens dokument angående strategin efter 2010 och styras genom arbetsgrupper som bör vara uppbyggda som ett tvärsnitt mellan departementen med uppgift att arbeta med olika teman.

EAPN startar med 6 viktiga områden som har samband med varandra som borde identifieras inom den sociala pakten och där sociala framsteg måste göras.

2.1 Utmana orsakerna till fattigdom: genom att minska på ojämlikheten och genom att dela på rikedomerna och genom att gynna solidaritet.

2.2 Ändra de sociala trygghetssystemen så att de fungerar som en språngbräda: Genom att garantera tillräcklig inkomst, allmänna sociala trygghetssystem och tillgång till social service med hög kvalitet, inklusive anständiga bostäder.

2.3 Skapa en väg till integrering: Gör "integrated Active Inclusion"metoden till en verklighet.

2.4 Nya arbeten för nya behov: Investera i sociala och gröna kvalitetsjobb .

2.5 Utmana diskrimineringen och gynna mångfald.

2.6 Främja en sammanhållen EU-metod för att främja global social rättvisa och rättfärdighet.

2.1 Utmana orsakerna till fattigdom – dela på välståndet/minska på ojämlikheten

Tillväxt och det ökande antalet arbetstillfällen skapar inte ett gott liv för alla. Vi behöver etisk tillväxt med kvalité som kommer att främja en rättvis fördelning av resurser för att överbrygga gapet mellan rika och fattiga och bygga ett samhälle baserat på solidaritet. Krisen har ytterligare visat på att fattigdomens strukturella orsaker är rotade i ojämlikhet. Kreditgapet drevs framåt av ohållbar längtan efter materiell rikedom och eldades på av marknadens drive att öka konsumtionen, oberoende av personens kapacitet att betala.

Relativ fattigdom är i stort sett ett mått på social ojämlikhet. Om inte välståndet kan fördelas på ett bättre sätt och gapet mellan rik och fattig minskas, kan inte en hållbar grund för ekonomin skapas och då kommer rättigheter och social sammanhållning att fortsätta att undermineras. Det är inte bara social ojämlikhet som ökar⁵ utan nya bevis understryker också de skadliga konsekvenserna för hela samhället, inte bara för de fattiga. Även om de fattiga har kortare liv, har sämre hälsa och andra sociala problem som resulterar i högre sociala och ekonomiska kostnader, visar nyligen gjorda studier⁶ tydligt på att mer ojämlika samhällen är dåliga för nästan alla. Nästan alla moderna sociala problem också när det gäller miljön (dålig hälsa, brist på samhällsengagemang, våld, droger, fetma, psykiska sjukdomar etc) kommer troligtvis att förekomma.

Faktorer som **långtidsarbetslöshet eller otrygga jobb**, att vara änking/änka, kronisk sjukdom, jobb när det gäller olika typer av tjänster i hemmen, prostitution och andra situationer som påverkar millioner EU-medborgare, kan inte rättfärdiga att det finns pensioner under fattigdomströskeln. Demografiska förändringar behöver inte betyda sämre sociala trygghetssystem, och inte heller bör bördan automatiskt falla på arbetarna eller de arbetslösa. Det måste medföra en transparent diskussion angående alternativa källor för att finansiera hållbara sociala trygghetssystem.

Den nya strategin efter 2010 måste framhäva behovet att nå **delat välstånd** och ett bättre liv för alla, rotat i värderingarna om **ett samhälle baserat på solidaritet**, med nya indikatorer som mäter detta framsteg som sträcker sig utanför nationalprodukten. Det innebär att prioritera fördelningen av välstånd och att minska ojämlikheten när det gäller inkomst och välstånd. Nya mekanismer för fördelning och omfördelning av välstånd måste utvecklas och diskuteras, inklusive åtgärder för att minska inkomstskillnader och skillnader i välstånd såväl som att främja effektiv omfördelning och solidariska trygghetssystem. Skatter måste ses som en viktig omfördelningsmekanism för att nå sociala framsteg och skattefusk och skattesmitning skall kriminaliseras som sociala brott.

⁵ OECD: Growing inequalities (ökande ojämlikhet)

⁶ R. G Wilkinsson och K.E Pickett, "The Spirit Level: why equal societies always do better" (varför jämlika samhällen alltid uppnår bättre resultat). Allen Lane. UK 2009.

Rekommendationer

- **Främja ett bättre liv för alla: genom att dela på välståndet och gör minskningen av ojämlikhet till ett tydligt EU-mål**

Specificera målet att minska ojämlikhet i strategin som gäller efter 2010 som en del av den nya EU-visionen för ett bättre liv för alla, som är nödvändigt för den sociala sammanhållningen och för att gynna välstånd och försvara rättigheter och minska fattigdomen. Visa detta tydligt genom bättre fördelnings- och omfördelningsmekanismer.

- **Stöd progressiva former för att finansiera trygghetssystem**

Stöd EU-forskning när det gäller alternativa finansiella mekanismer för att garantera en hållbar finansiering av trygghetssystemen genom de progressiva skattesystemen, som ökar skattebördan för de rika, och höjer skattetröskeln för de fattiga. Detta borde innebära införandet av en mer rättvis kapital- och företagsbeskattning samt ett erkännande att det för med sig kostnader att förbättra miljön och trygghetssystemen. Detta är en viktig form av omfördelning som bidrar till målet att utrota fattigdom och minska ojämlikheten.

- **Anpassa stabilitets- och tillväxtpakten och skapa makro/mikro-ekonomiska riktlinjer för att stödja allmänna investeringar i trygghetssystemen och sociala tjänster och stöd bättre fördelning och omfördelning**

Stabilitets- och tillväxtpakten skall inte tvinga på orealistiska krav på medlemsländer att snabbt minska allmänna underskott. De nuvarande underskotten har inte orsakats av de fattiga eller missbruk av trygghetssystemen, utan av bankirernas girighet och de drar dessutom fördel av till stora delar oreglerade finansiella marknader. Effektiva allmänna investeringar i trygghetssystemen och sociala tjänster är viktiga för att garantera en socialt hållbar ekonomisk återhämtning. Utveckla nya integrerade makro- och mikroekonomiska riktlinjer som stödjer en minskning av ojämlikheten när det gäller löner och välstånd, uppmuntra progressiv beskattning, proaktiva och koordinerade metoder för att bekämpa skattefusk och skattesmitning. Främja på en mikro-ekonomisk nivå minskningen av ojämlikhet när det gäller löner och ett hållbart förhållande mellan löner och vinstnivåerna.

- **Övervaka trender för välstånd och ojämlikhet när det gäller inkomster**

Utveckla nya data och indikatorer angående välstånd och ojämlikhet som en del av EU:s strategi när det gäller trygghetssystemen och den sociala integrationen (the Social OMS) och strategin efter 2010. Kräv av medlemsländerna att de ska övervaka trenderna när det gäller välstånd/ojämlikhet och andra tecken på ojämlika samhällen.

- **Stöd utvecklingen av nya verktyg och instrument för fördelning av välstånd**

Analysera med hjälp av trygghetssystemen inom EU och strategin för social integration effektiviteten när det gäller nuvarande verktyg och instrument på nationella nivåer och EU-nivåer, framhäv exempel på god praxis och utbyt erfarenheter om detta med varandra och stöd utvecklingen av nya verktyg.

- **Främja integrerade EU-aktioner mot skatteparadis/ och internationell skatteflykt**
Bygg på EU:s ekonomiska återhämtningsplan och kräv transparens när det gäller skattedeclarationer, kriminalisera skatteparadis och utarbeta en speciell handlingsplan som övervakas genom "the Open Method of Coordination", för att motverka interna liksom transnationella försök till skatteflykt och skatteskatte-smitning.

2.2 Ändra trygghetssystemen så att de fungerar som en trampolin: Garantera tillräckliga inkomster, allmänna trygghetssystem och tillgång till allmän social service

Trygghetssystemen ses och stöds av "den ekonomiska planen för återhämtning" som en "automatisk stabilisator" i krisen. Men det finns mer att rapportera än detta. Allmänna sociala trygghetssystem är kollektiva försäkringssystem för alla, som skyddar mot alla sociala risker under livscykeln (mödraskap, pensioner, arbetslöshet, sjukdom). De spelar en viktig roll för att **förhindra fattigdom**. Tjänster av generell intresse (till exempel sociala tjänster som tillgång till bostäder, hälsovård och utbildning liksom andra viktiga bastjänster som vatten, elektricitet och transporter) är grundläggande rättigheter⁷ och viktiga delar av EU:s sociala modell. När EU prioriterar expansionen av den interna marknaden när det gäller samhällsservice och tjänster och aktivt gynnar liberalisering och privatisering hela vägen ned till bastjänster så görs det på bekostnad av människors rättigheter. [The 8th People Experiencing Poverty Meeting](#) (åttonde mötet med människor som lever i fattigdom) i år satte igång alarmklockorna: fattiga människor befann sig redan i kris och den nuvarande ekonomiska smältdegeln har bara förvärrat deras situation. Många har inte råd eller tillgång till anständiga bostäder eller hälsovård; de kan inte betala orimliga elräkningar för uppvärmning av sina hem, de drivs längre och längre in i skulder utan stöd genom rättvisa bank och kreditjänster.

För många människor är EU:s **sociala modell i farozonen att undermineras**, om dessa viktiga allmänna tjänster inte aktivt skyddas så att människor har råd att betala för dessa eller görs tillgängliga. Effektiva sociala trygghetssystem ses av kommissionen som den viktigaste och effektivaste metoden för att minska fattigdomen (med 38 %)⁸, och skapa en viktig språngbräda för social integrering och sammanhållning. Men den måste stärkas och inte undermineras. Allmänna sociala trygghets- och hälsovårdssystem gynnar alla och förhindrar fattigdom och stigmatisering, och uppmuntrar till förbättringar. Att rasera sådana allmänna tjänster har ett direkt inflytande på fattigdomen: i termer av ökning av bristen på tillgång till grundläggande basbehov, fattigdom och ojämlikhet, försämringar när det gäller hälsa och förlust av viktig social sammanhållning och socialt kapital. Dessa höga kostnader som inaktivitet för med sig måste också tas med i beräkningen och tas hänsyn till. I agendan som gäller efter 2010 måste det göras framsteg när det gäller att garantera grundläggande rättigheter till allmän samhällsservice, som en viktig bas för delat välstånd, som förhindrar fattigdom och är ett konkret försvar av EU:s sociala modell.

Rätten till en tillräcklig minimiinkomst för ett värdigt liv genom livscykeln⁹

I den kontexten där arbetstillfällena minskar och arbetarnas och pensionärernas besparingar decimeras och köpkraften minskas, blir avpassade scheman för minimiinkomster både viktiga för att garantera ett värdigt liv för människor i arbetsför ålder och för familjer och pensionärer och för att förbättra efterfrågan och aktivera konsumtionen. Tre länder inom EU har fortfarande inte scheman för minimiinkomster på plats. I länder som har dem, visar inte bidragsnivåerna på några större försök att spegla de verkliga behoven och det finns allvarliga frågor att lösa när det gäller tillgänglighet, berättigande och brist på förbättringar. Dessutom kan bristen på grundläggande rättigheter möjliggöra för regeringar att använda bidrag som instrument, genom att strama åt berättigandet till bidrag och tvinga människor till osäkra anställningar genom att hota med sänkningar av bidragen. Denna situation eldar på den ökande stigmatiseringen av fattiga människor. Steg måste tas att bekämpa "fattigdomsfällorna" där människor flyttas från att få

⁷ Nya deklARATIONER om grundläggande rättigheter

⁸ Joint Report on Social Protection and Social Inclusion 2009.

⁹ "92 Recommendation and Active Inclusion Recommendation" underskriven av EPSCO Council i December 2008.

minimiinkomster via bidrag till lågbetalda arbeten och förlorar extraförmåner som (exempelvis betalda transporter och andra tjänster).

Rätten till en anständig bostad, utbildning, hälsovård och andra tjänster

EU försvarar teoretiskt sett rätten till tillgång till allmänna tjänster av generellt intresse. I verkligheten är inte denna rättighet tillräckligt tydligt definierad och inte heller garanterad. Människor som dagligen upplever hur det är att vara fattig¹⁰ visar hur liberalisering och privatisering inom den interna marknaden underminerar tillgången på tjänster som människor har råd med. Under den nuvarande krisen betalar vanligt folk priset genom att inte ha råd med anständiga bostäder och betalar priset genom försämrad hälsa eller långtidssjukdom; genom att betala för ökade transport- och bensinkostnader...som leder till ett ökat antal hemlösa eller vräkningar och skuldsättning. Så långt har EU prioriterat frihet för marknaden framför sociala rättigheter och har använt sig av ett tillvägagångssätt där man delar upp olika frågor inom olika sektorer där problemen löses varje gång de uppkommer istället för att ta sig an uppgiften att fullfölja åtaganden inom den offentliga sektorn. Även om det är viktigt att bygga på positiva omdömen som "the Monti Package"¹¹ är det generellt oacceptabelt att dessa rättigheter beror på tolkningar av europeiska domstolar från fall till fall. De viktiga överenskommelserna gjorda i det nya energipaketet, inklusive utvecklingen av nationella handlingsplaner för att minska fattigdom när det gäller tillgång på energi måste utvecklas effektivt. En konsekvent, sammanhållen metod, som kan lugna vanligt folk att EU kan genomdriva sociala standards, kräver ett bättre ramverk för EU. Det nya protokollet när det gäller tjänster av generellt intresse i det ändrade Lissabonfördraget ger EU en ny rättslig bas.

Rekommendationer

- **Utveckla ett EU-direktiv när det gäller scheman för tillräckliga minimiinkomster**

Ett direktiv för EU:s ramverk borde utvecklas som ska garantera rätten till en tillräcklig minimiinkomst för alla som bor i EU, i alla åldersgrupper. Direktivet borde bygga på 92Rekommendationen och "the Active Inclusion Recommendation" undertecknad av EPSCO i december 2008. Detta EU-instrument skulle skapa en EU-definition för tillräckliga minimiinkomster och samtidigt skapa en standard för tillräckliga minimiinkomster knuten till relativ levnadsstandard inom EU och åtminstone ligga ovanför fattigdomströskeln. Direktivet borde också ge riktlinjer för utvecklingen och uppdateringen av tillräckliga minimiinkomster på nationell nivå, genom oberoende medbestämmandemetoder för budgetstandard. Administrationen av ett sådant system måste noggrant koordineras med generella trygghetssystem, för att garantera generell täckning och inkomststöd under livscykeln och för att förhindra sociala risker.

- **Utveckla ett ramverk för direktiv när det gäller samhälls-services av allmänt intresse, och direktiv inom den sociala sektorn och hälsovårdssektorn**

Ett ramverk för direktiv inom EU när det gäller service av allmänt intresse och direktiv inom den sociala sektorn och hälsovårdssektorn borde utvecklas som prioriterar sociala rättigheter framför den interna marknaden. Dessa borde ge alla rätten att få tillgång till viktig samhällsservice med god kvalité som alla har råd med som är viktig för att kunna leva värdigt och i den bör ingå sjukvård, utbildning och livslångt lärande, tillgång till bostad/ett boende, service när det gäller olika typer av omvårdnad liksom samhällsservice på basnivå samt skapa effektiva mekanismer för att rätta till missförhållanden. Inom ett ramverk för sociala tjänster och sjukvård måste speciell hänsyn tas till det extra värdet som ideella organisationer och frivilliga utgör. Kommissionen bör utveckla

¹⁰ Se rapporten från "the 7th and 8th People Experiencing Poverty Conference"

¹¹ "The Monti Package, som publicerades 2005, fastställde värderingskriterier angående kompatibiliteten när det gäller statlig hjälp av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI). Beslutet definierar villkoret för en tjänst av allmänt intresse som inte kommer i fråga för noteringar med krav som framförs till kommissionen.

en handlingsplan, som bygger på "the Monti Package" och drivs framåt genom att utveckla dessa förslag baserade på det nya protokollet i reformavtalet och artikel 14.

- **Starta en oberoende studie för att snabbt ta reda på hur privatiseringar och liberaliseringar påverkar möjligheten att kunna få tillgång till och ha råd med viktig samhällsservice av allmänt intresse**

Stöd en oberoende utvärdering av den sociala påverkan som liberalisering har på samhällets åligganden när det gäller samhällsservice, som också inbegriper utvärderingar gjorda av nationella intressenter genom demokratiska fora liksom objektiva data. Koppla samman utvärderingen av den sociala påverkan med EU:s strategi för trygghetssystem och social integrering (Social OMC) och värdera och övervaka påverkan på nationell nivå genom de nationella strategirapporterna.

- **Slå fast att finansiella tjänster är tjänster av allmänt intresse** och låt EU:s rättsliga ramverk utvecklas mot att garantera rätten till bankkonton som folk har råd med och skapa rättvisa bank- och kreditjänster

- **Inför kraven i energipaketet¹² när det gäller energi-fattigdom**, som slår fast att det finns ett behov att garantera att alla ska ha tillgång till energi som folk har råd med och minska energi-fattigdomen genom nationella handlingsplaner som kopplas till nationella handlingsplaner för integrering. Arbeta mot en gemensam EU-definition för energifattigdom och en gemensam strategi kopplad till ett tvingande direktiv för energikonsumenter's rättigheter.

- **Förstärk stödet för tillräckliga sociala trygghetssystem genom de makroekonomiska riktlinjerna och stabilitetspakten**

Inkludera nya riktlinjer och förklarande text i "de integrerade riktlinjerna" för att försäkra sig om att medlemsländerna försvarar grundläggande rättigheter och anpassa lämplig finansiering för lämplig inkomst och för de sociala trygghetssystemen, inbegripet effektiva generella socialförsäkringssystem .

- **Utvecklas mot att skapa ett ramverk med EU kvalitetsstandards för social service baserad på kvalitetsprinciper**

Detta bör byggas på det ömsesidiga lärandet som bedrivs i samband med arbetet med strategin för EU:s trygghetssystem och den sociala integreringen (sociala OMC) och kommittéarbetet för det sociala skyddet inom ramen för frivilliga kvalitetsinsatser som utvecklats i samarbete med alla intressenter och leverantörer och användare av social service. Respekten för användarnas rättigheter och deltagande måste vara ett rättesnöre som genomsyrar alla underliggande principer.

- **Stöd uppbyggnaden av en grupp inom det europeiska parlamentet som skall arbeta med "tjänster av allmänt intresse", och ge generaldirektoratet för sysselsättning ett särskilt huvudansvar för att övervaka det sociala inflytandet som nuvarande politik har på SGI**, var ordförande i en samarbetsgrupp mellan departementen och en institutionell arbetsgrupp angående SGI och var ansvarig för att utveckla en detaljerad handlingsplan för att skapa EU-direktiv

¹² "Regulation on the Internal Market of Electricity and Gas." (Bestämmelser på den inre marknaden angående elektricitet och gas).

2.3 Skapa en väg mot integrering – inför ”Active Inclusion”

”[The Recommendation on Active Inclusion](#)” (Rekommendationen om aktiv integrering) som undertecknades av ”the EPSCO Council” i December 2008, är ett viktigt steg framåt när det gäller att stödja integrerade strategier som gynnar integreringen av människor som är utestängda från arbetsmarknaden. [EAPN:s undersökningsresultat](#)¹³ visar emellertid tydligt på allvarliga brister när det gäller införandet av ny politik. De flesta länderna fortsätter att fullfölja strategier med små förändringar hellre än att använda sig av fullt integrerade metoder som innebär att människor får en tillräcklig inkomst och tjänster och jobb med kvalitet. ”Active Inclusion” borde också inrikta sig på övergångsperioden mellan arbete och pensionering, eftersom detta ofta åtföljs av en brytning av äldre människors sociala nätverk, som resulterar i socialt utanförskap och medför att människors värdighet och självkänsla försämras.

Det verkar fortfarande som det saknas en klar analys när det gäller den strategiska funktionen ”flankerande tjänster” som spelar en viktig roll för att ta bort hinder för ett uthålligt arbete, inräknat den viktiga rollen som kvalitetsträning och möjligheter till livslångt lärande ger. Positiva metoder för aktivering stjälps ofta genom villkor som innebär någon form av bestraffning som resulterar i minskade eller borttagna bidrag om människor misslyckas med att få ett arbete eller ta ett arbete som erbjuds. Det är särskilt akut i nuvarande kontext med minskade arbetstillfällen. Den viktigaste prioriteten verkar alltför ofta vara att få bort folk från bidrag hellre än att få in dem på ett ordentligt arbete. Många metoder misslyckas därför att man inte förstår sig på de komplexa mångfacetterade hindren som möter människor som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden eller därför att man inte vidtar proaktiva åtgärder för att stödja efterfrågesidan, både när det gäller att skapa jobb och att utmana diskrimineringen av arbetsgivare i anställningsprocesserna.

Även om flera viktiga steg har tagits för att öka synligheten och stödja ömsesidigt lärande för att gynna rekommendationen så är vägkartan fortfarande inte tillräckligt sammanhållen för att garantera ett effektivt införande av rekommendationen på EU-nivå och nationella nivåer och att integrera dessa på alla politiska områden, särskilt inom ”the European Employment Strategy” och inom Lisabonprocessen. De starka förslag uttalade i europeiska parlamentets rapport borde tas tillvara helt och hållet

¹³ Kommer den ekonomiska krisen att tvinga fram en starkare social dimension. EAPN:s poängtavla för nationella reformprogram. 2008.

Rekommendationer

- **Utveckla tillsammans med medlemsstaterna en välkänd vägkarta för införande av "Active Inclusion" inom EU och på nationell nivå: på EU-nivå** måste den integrerade strategin påbörjas igen och synliggöras med en årlig transparent övervakning av införandet på nationell nivå, som leder till rekommendationer från kommissionen kopplade till "the Joint Report". Möjligheter till mer effektivt ömsesidigt lärande måste skapas när det gäller medlemsländernas insatser men också när det gäller hinder, som tar med en större grupp intressenter. De enskilda pelarna borde förstärkas, särskilt viktigt är att utveckla sociala standards för minimiinkomster och garantier för att få tillgång till samhällsservice och allmänna trygghetssystem (Se 2).

- **På nationell nivå:** stöd medlemsländerna så att de utvecklar nationella vägkartor för införande av den integrerade "Active Inclusion"metoden som föreslås i rekommendationen: genom att tydligare synliggöra den integrerade metoden och genom att definiera kvantifierbara mål och genomföra dessa genom en handlingsplan, och bädda in en årlig nationell genomgång av vad intressenterna gjort för framsteg och involvera alla relevanta intressenter och ta med frivilligorganisationerna och människor som är fattiga. Detta borde klart och tydligt kopplas till en strukturerad dialog med relevanta intressenter som startats genom den nationella handlingsplanen för integrering.

- **Se till att föra in rekommendationen angående "Active Inclusion" i den ekonomiska återhämtningsplanen och uppföljningen av antalet arbetstillfällen.**

Planerna borde framhäva behovet av metoder för integrerad aktiv inklusion, särskilt genom att tydligt framhäva behovet av förbättringar inom alla tre pelare. De borde aktivt motarbeta det nuvarande stödet för aktiviteter med speciella villkor utan att tillräckligt tydligt visa på begränsningarna och istället se till att kärnpunkten i den föreslagna politiken är att förse människor med tillräckliga inkomster och tillgång till samhällsservice med kvalitet.

- **Integrera konceptet in i "the European Employment Strategy" (den europeiska arbetsmarknadsstrategin) och generellt i uppbyggnaden efter 2010**

De integrerade riktlinjerna borde bli reviderade så att de helt och hållet överensstämmer med den integrerade "Active Inclusion" metoden, främst i "the Employment Guidelines 19" (riktlinjerna för arbetsmarknaden 19) och i alla dokument som har med "efter 2010" att göra.

- **Inför rekommendationerna i europeiska parlamentets rapport angående "Active Inclusion".**

Speciellt stöd borde ges för att öka effektiviteten när det gäller att komma fram till beslut om en tillräcklig minimiinkomst och tillgång till samhällsservice med kvalitet, i linje med europeiska parlamentets nyligen antagna rapport. Särskild notis borde tas när det gäller klausuler som syftar till att minska på aktiviteter som ger möjlighet att utdela bestraffningar gentemot de arbetslösa och klausuler som syftar till att göra framsteg på en vägkarta genom att skapa mål som leder till en tillräcklig minimilön ovanför fattigdomströskeln och arbeta mot ett direktiv för allmän samhällsservice (Se punkt 2) liksom att komma närmare målen att minska barnfattigdomen och hemlösheten och att bekämpa den nuvarande tendensen att bara fokusera på människor i arbetsför ålder när det gäller aktiv inklusion. (Se kapitel 1)

2.4 Försvara kvalitetsanställningar och skapa nya arbeten för nya behov: investera i nya sociala och gröna arbeten och en social ekonomi

Den nuvarande krisen visar tydligt **på nya utmaningar**, många kopplade till den sjunkande tillgången på arbeten. De flesta medlemsländerna tar snabbt itu med att försvara existerande arbeten och främja anställningar inom nya områden genom ekonomiska återhämtningsplaner. För många jobb som skapats är emellertid på kort sikt, med dåliga arbetsförhållanden och inom industrier som inte är bärkraftiga i längden.

Att försvara anställningar kan inte betyda att göra kompromisser när det kommer till säkerhet på arbetsplatsen och kvalitén på arbetet. Med 8 % av arbetskraften som redan före krisen lider av fattigdom fastän de är i arbete måste målet vara att investera i uthålliga arbeten som kan ge kvalitetsarbeten, och en rimlig levnadsstandard, och svara upp mot nya sociala och miljömässiga behov. Även om några välkomnar att nya metoder förs fram för att tackla fattigdomen för de som är i arbete så begränsas ofta metoderna till att ge professionell utbildning och utbildning riktade till speciella grupper, snarare än att införa möjligheterna till utbildning med hög kvalitet och livslångt lärande för alla, och att förbättra nivåerna för minimilöner och arbetsförhållandena. Även om ett jobb av många anses som ” en säker väg ut från fattigdomen” så görs inte tillräckligt för att garantera kvalitén och stabiliteten för dessa jobb, liksom löner att överleva på, som en viktig väg att motarbeta umbäranden och att respektera mänsklig värdighet.

För ofta undermineras arbetsrätten av en kombination av flexibilitets- och säkerhetsstrategier (på engelska **flexicurity strategies**) snarare än förstärker den och förstärker dessutom flexibiliteten framför säkerhetspelaren. De som har långa perioder av inaktivitet förlorar ofta kontakten med arbetsmarknaden och det är inte önskvärda resultat men att tvinga människor till instabila, osäkra anställningar är inte en hållbar lösning, utan en direkt attack mot de grundläggande rättigheterna för människor när det gäller rätten till ett värdigt liv. Dessutom är själva fattigdomen ofta ett hinder att hjälpa människor som nyligen blivit utestängda från arbetsmarknaden att få en stadig anställning, eftersom den ekonomiska pressen och arbetsgivarnas orealistiska krav och det betungande ansvaret som placeras hos individen alltför lätt kan leda till att människor hamnar utanför arbetsmarknaden. Ett tillräckligt stort minimistöd är i sig själv nyckeln för att stödja och motivera människor tillbaka till arbetsmarknaden.

När man undersöker vad som görs för **att skapa nya jobb**, betonas det starkt i många återhämtningspaket att allmänna medel skall användas för att främja smart grön tillväxt. Dessa metoder kan tas längre för att garantera att resultatet blir social integrering, genom att se till att nya jobb skapas i eftersatta områden och på det sättet garantera att människor som nyligen hamnat utanför arbetsmarknaden, får arbete. Särskild uppmärksamhet bör ges till sårbara grupper, som finns i riskzonen att hamna i utanförskap och att bli marginaliserade. Diskrimineringen måste motarbetas på ett proaktivt och grundligt sätt för att gynna en integrerad arbetsmarknad. Olika målgrupper kräver också skraddarsydda metoder, och vid varje åtgärd måste man från början ta reda på människornas individuella behov.

Nya sociala och andra tjänster erbjuder nya viktiga möjligheter för att skapa uthålliga arbeten, samtidigt som allmän samhällsservice med kvalitet skapas. Att gynna samarbete på en lokal och regional nivå kan spela en viktig roll när det gäller detta. Användningen av allmänna medel kan ses som en del av en långtidsinvestering i mänskliga resurser, med en ”pay-back” genom minskningen av kostnader inom andra tjänsteområden (särskilt de sociala och energieffektiva bostäder, förebyggande hälsovård, innovativa utbildningsscheman för att motarbeta avhopp från skolan,

barnomsorg och tjänster för äldre med anhöriga med försörjningsansvar...). **Människor kan inte endast behandlas som ekonomiska enheter.** Kvalitet och hållbara anställningar borde också garantera att människor kan göra ett bra jobb och ha balans i livet. Detta är särskilt viktigt för kvinnor som fortfarande har huvudansvaret för omvårdnad i familjen och i samhället.

Social ekonomi och initiativ från den så kallade tredje sektorn, särskilt "Work Integration Social Enterprises" (WISE) (Integration genom arbeten inom sociala företag) har visat sig vara framgångsrika instrument för att stödja utestängda grupper så att de kommer i arbete, särskilt inom områden som rör nya sociala och uthålliga tjänster, och deras potential måste noggrant undersökas och stödjas. Man måste se till att nya former av anställningar, som syftar till att integrera missgynnade människor in i arbetsmarknaden, helt täcks av arbetsrätten och trygghetssystemen.

Rekommendationer

• **Omforma strategin för den europeiska arbetsmarknaden**

Strategin för den europeiska arbetsmarknaden är ett användbart verktyg, men den behöver omstruktureras, med nya mål och nya åtgärder. I fortsättningen måste man lägga stor vikt vid att anställningarna ger människor en tillräckligt hög lön och arbetsvillkor som skapar ett värdigt liv liksom att se till att människorna kan delta fullt ut i samhället. Det behövs skapas effektiva cirklar mellan ekonomisk produktivitet och de sociala trygghetssystemen med full respekt för grundläggande rättigheter. De nya målen för anställningar måste vara realistiska och nåbara, och gälla på nationell nivå genom de nationella handlingsplanerna för anställningar och de nationella reformprogrammen. Mer forskning måste göras när det gäller EES inflytande över arbetsmarknaden på nationell nivå, eftersom mycket lite är känt för närvarande.

• **Se till att bra principer för kvalitetsjobb är kärnpunkten för strategin för den europeiska arbetsmarknaden och strategierna när det gäller uppbyggnaden av handlingsplanerna efter Lissabonmötet** och att strategin för den europeiska arbetsmarknaden utvidgas genom att införa det nuvarande kriteriet för kvalitetsarbete i riktlinjerna för arbetsmarknaden. Särskild prioritet måste ges till strategier som tar itu med fattigdom inom arbetslivet och motarbetar anställningar med låg kvalitet, som är tillfälliga och osäkra. I fortsättningen borde stor vikt läggas vid att jobben förser människor med tillräckliga löner som gör det möjligt för dem att ha uthålliga livs- och konsumtionsmönster, och arbetsvillkor för ett värdigt liv, liksom att se till att alla kan delta fullt ut i samhället.

• **Sätt tvingande mål för ett anständigt kvalitetsarbete** (inom och utanför EU) som inbegriper tillräcklig inkomst, bra sociala trygghetssystem, respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande ILO normer, som ger EU ett ramverk för löner som man kan leva på.

• **Prioritera ökade statliga investeringar i sociala och gröna jobb i den ekonomiska återhämtningsplanen och strategin efter 2010**, ge positiva incitament för investeringar i medlemsländerna. Stöd utvecklingen av studier som visar att dessa strategier har en positiv återverkan inom andra områden. Ge råd till medlemsländerna angående strukturfondernas roll för att stödja denna process.

- **Skapa flera arbetstillfällen för ungdomar**

Unga människor är en särskilt sårbar kategori (särskilt de vars föräldrar är långtidsarbetslösa och de med invandrarbakgrund eller som har ett handikapp eller är unga föräldrar). Riktat stöd behövs för denna grupp och skapandet av fasta jobb för nyligen utexaminerade är viktigt.

- **Skapa ramverk för stöd att utvidga det sociala, ekonomiska och integrerande entreprenörskapet** genom att skapa ett lämpligt juridiskt ramverk som gör att dessa företag fungerar bra och kan dela med sig av erfarenheter när det gäller bra praxis och hur man får tillgång till resurser och också genom att aktivt gynna dessa företag genom statliga investeringar, inklusive genom den målinriktade användningen av strukturfonder.

- **Utvidga lagarna inom arbetsrätten och de sociala trygghetssystemen till att täcka nya anställningsformer** som syftar till att integrera människor som missgynnats in på arbetsmarknaden och också inom den sociala ekonomin.

- **Garanteratillgång till utbildning med hög kvalitet och möjlighet till livslångt lärande och inför nationella strategier för att utveckla ett livslångt lärande** som erkänner och bekräftar det extra värde som ideellt arbete och undervisning på informell basis tillför som syftar till att ge en integrerad social och professionell utveckling för människor i alla åldersgrupper, inom och utanför arbetet. Inför stödprogram för att se till att de som har låg utbildning ska få tillgång till utbildning med hög kvalitet och få möjligheter till praktik.

- **Garanteratransparens och en medverkan av intressenter**

Mekanismer måste finnas på både nationell nivå och på EU-nivå för att ge röst åt de ideella organisationerna och de som får hjälp av dessa tillsammans med sociala samarbetspartners för att utveckla politiska lösningar när det gäller anställningar med kvalitet. Det civila samhället måste bjudas in till förhandlingsbordet och också involveras mer aktivt i den sociala dialogen.

2.5 Bekämpa diskriminering och stöd mångfald

Den nuvarande krisen har störst påverkan på de mest utsatta och många medlemsländer bevitnar **en ökad frekvens av utbrott som har rasistiska eller främlingsfientliga orsaker** riktade mot invandrare och etniska minoriteter. Men flera Nationella Strategirapporter i följd har påpekat att dessa grupper redan var de mest utsatta som riskerar utanförskap och fattigdom. EU gjorde stora framsteg med "the 2007 Year of Equal Opportunities" (2007 års kamp för samma möjligheter) och med förslagen till "Directive on Anti-Discrimination". Men viktiga steg måste omgående tas för att förstärka antidiskrimineringslagstiftningen och annan politik som stödjer alla grupper som lider av diskriminering, inklusive sådana steg som sträcker sig utanför arbetsmarknadssfären, som har till avsikt att garantera tillgång på varor och tjänster för alla. Dessa åtgärder borde inrikta sig på att angripa den speciella situationen för invandrare som kommer från tredje världen (inklusive papperslösa invandrare) som ofta görs till syndabockar när arbetstillfällena minskar, som nekas sina grundläggande rättigheter och som fortfarande lämnas utanför EU:s jämlikhetsagenda.

EU:s taktik när det gäller invandring och diskriminering måste också vara konsekvent. EU kan inte deklarerar vikten av EU:s roll i världen utan att själv arbeta aktivt för att minska skillnaderna i jämlikhet som har utvecklats mellan Nord och Syd. Detta innebär att arbeta för att utveckla uthålliga och integrerade metoder mot en invandring och utveckling, som kommer att bana väg för legalisering och medborgarskap för millontals människor som kommer till länderna inom EU för ett bättre liv för sig och sina familjer.

Ett stigande antal **kvinnor** har kommit in på arbetsmarknaden under de senaste decennierna, men de måste ofta acceptera otrygga arbeten eller deltidsarbeten. Det är viktigt att ta tag i det lönegap som fortfarande existerar mellan könen genom att föra en politik när det gäller trygghetssystemen och arbetsmarknaden som lägger stor vikt på könsdimensionen. Veldig ofta är det så att kvinnorna är de som tar hand om hemmet, familjen och som har försörjningsansvar för barn och äldre vuxna och på grund av detta finns ett stort behov att utveckla en långtgående balans mellan arbete och fritid. Dessutom visar misslyckandet att nå Barcelonamålen när det gäller barnomsorg tydligt att det är viktigt att snabbt bygga upp system för barnomsorg som folk har råd med och som har en tillräckligt hög standard, för att ge kvinnor lika möjligheter i våra samhällen och på arbetsmarknaden.

Rekommendationer

- **Förstärk EU:s lagstiftning när det gäller anti-diskriminering**, inklusive kampen mot diskriminering baserad på socialt ursprung, och att anta vittomfattande antidiskrimineringsdirektiv som ger skydd mot alla former av diskriminering, som inkluderar de skäl som står uppräknade under Artikel 21 i EU:s "Charter of Fundamental Rights"(Direktiven för grundläggande rättigheter) .
- **Utveckla bättre system för att se till existerande lagstiftning följs** och stöd proaktiv politik som inriktar sig på alla former av diskriminering och värdet av mångfald och integration.
- **Utveckla transnationella mekanismer för att lösa konflikter när det gäller sociala rättigheter och trygghetssystem mellan medlemsländerna:** inför klara metoder för att fastställa ansvar och tillvägagångssätt i de fall två eller flera medlemsländer är involverade i frågor som har med sociala rättigheter och trygghetssystem att göra, till exempel den romska "resande" befolkningen, invandrarförläggningar, eller främlingsfientlighet och rasism som EU:s medborgare lider under i ett annat medlemsland.

- **Utveckla nya studier angående sambandet mellan diskriminering och fattigdom**, genom "the EU Social Protection"(EU:s sociala trygghetssystem) och "Social Inclusion Strategy" (Strategin för social integrering) och studier angående speciella indikatorer för diskriminering och sambandet med fattigdom och invandrarnas sociala integration.
- **Utveckla en ny integrerad invandringspolitik som överensstämmer med EU:s sociala modell**, och försvaret av grundläggande rättigheter, som garanterar tillgång till allmänna rättigheter, resurser och tjänster och syftar till att skapa en transparent väg mot medborgarskap.
- **För in könsdimensionen i alla ekonomisk, social och arbetsmarknadspolitik** för att eliminera löneskillnaden mellan könen, förbättra metoderna för sammanjämkning och förse samhällena med barnomsorg som folk har råd med och som är tillgänglig med hög kvalitet. Inför "the Gender Pact" (Könspakten).

2.6 Vara förkämpe för global rättvisa och social rättvisa genom införande av sociala standards

Den 25 september 2008 kom ledare i världen inklusive EU överens om att förnya åtagandena för att nå **Milleniummålen**¹⁴ fram till 2015 och skapa konkreta planer och detaljerade handlingsplaner hur man skall gå till väga steg för steg. Det är särskilt angeläget med tanke på den nuvarande globala finansiella och ekonomiska krisen. Emellertid har krisen fått bränsle genom ojämlikheten mellan nord och syd. Detta gap mellan rikare och fattigare regioner är inte bara etiskt oacceptabelt, men är ett viktigt hinder för att på ett effektivt sätt nå milleniummålet, genom att gapet bidrar till en fortsatt ökning av fattigdomsnivåerna och underminerar sammanhållningen på global nivå. Trots detta åtagande har EU fortsatt att driva en aggressiv konkurrensstrategi, ofta tvärs emot utvecklingsländernas intresse, under det att organisationer för finansiellt stöd (IMF och Världsbanken) för ofta har lagt större vikt på utveckling av export styrd mot marknader i norr. Detta har särskilt underminerat självbestämmande när det gäller mat - genom att underminera de lokala samhällenas kapacitet att först förse människor med mat.

EU:s respons måste vara att prioritera införandet av milleniummålet 2015 och utveckla en konsistent politik som stödjer en rättvis utveckling i söder **genom lokalt kontrollerade hjälpprogram baserade på principerna för medutveckling** genom att se till att det finns överensstämmelse och sammanhang rakt igenom EU:s politik också när det gäller handel, stöd för ekonomisk tillväxt och stöd till den inre marknaden. Visionen "att öka EU:s konkurrenskraft gentemot världen" kan inte vara basen för en integrerad rättvis vision. EU har en förpliktelse att stödja grundläggande rättigheter i hela världen. Nu finns det stora möjligheter att bli verklig förkämpe för stöd för global rättvisa och främja samarbete framför konkurrens och prioritera skapandet av internationella mekanismer som reglerar marknaderna och investera i det allmännas bästa, stöd införandet av allmänna globala sociala standards.

¹⁴ (The millennium goals MDGs) Milleniummålen består av åtta internationella utvecklingsmål som 192 medlemsländer i FN och åtminstone 23 internationella organisationer har kommit överens om att nå år 2015. Ett av målen är att minska den extrema fattigdomen, minska dödstalen för barn, bekämpa epidemier såsom AIDS, och utveckla ett globalt samarbete för utveckling.

Recommendationer

- **Inför U-hjälp som är 0,7 % av BNP fram till 2015** förbered avskaffandet av skulder som fortsätter att snärja många i utvecklingsländerna i fattigdom.
- **Stöd lokal medutveckling och lokalt beslutsfattande**, ge lokala samhällen i söder makten att själva ansvara för sin egen utveckling, särskilt när det gäller beslut som har med jordbruket och utvecklingen av handeln och självbestämmanderätten angående mat att göra.
- **Skapa en handlingsplan inom EU när det gäller jämställdhet mellan könen och kvinnors självbestämmande inom utvecklingssamverkan¹⁵** genom en ständigt pågående strukturerad dialog med intressenter.
- **Stöd effektiv internationell lagstiftning** genom FN:s beskydd av finansiella och ekonomiska marknader, och en transparent och oberoende undersökning av nuvarande finansiella organisationers roll (till exempel Världsbanken och IMF¹⁶) när det gäller att försvara sociala rättigheter och att bidra till lokalt självbestämmande och jämlikhet.
- **Stöd införandet av globala sociala standards** – både genom ILO och EU-plattformen för anständigt arbete, men utforma också En global pakt för sociala trygghetssystem som ger en minimiinkomst till alla och tillgång till kvalitetsjobb.
- **Skapa en övergripande arbetsgrupp på hög nivå** inom rådet och kommissionen som har förbindelse med parlamentsgruppen, med uppgift att övervaka och värdera om politiken är tillräckligt konsistent för att främja global rättvisa.

¹⁵ <http://www.europaparl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P6-TA-2008-0103&language=EN>.

¹⁶ International Monetary Fund.

3. Att bygga ett partnerskap för förändring

EU står inför ett allvarligt trovärdighetsgap. Det senaste valet till europaparlamentet visar tydligt på demokratiska brister med det lägsta deltagandet som någonsin dokumenterats. Den nuvarande Europabarometerundersökningen visar också tydligt på ett minskat förtroende för EU och dess förmåga att utgöra en skillnad för vanligt folks liv. "Active Citizenship" (Aktivt medborgarskap) är en del av den nuvarande kommissionens verktygslåda för ett ökat engagemang och en ökad legitimitet. Det skall emellertid inte bara fokuseras på möten mellan beslutsfattare och medborgare som äger rum som en engångsföreteelse utan användas för att stärka **pågående verkliga strukturerade styrmekanismer som förstärker ett genuint partnerskap** mellan viktiga intressenter på lokal, regional, nationell liksom på EU-nivå. EU:s strategi för de sociala trygghetssystemen och social integrering (Social OMC) och många projekt som finansieras av EU har visat att en bra styrning och deltagande är viktiga instrument för att skapa mer effektiv politik men att detta deltagande måste åtföljas av adekvata finansiella mekanismer.

Bra styrning betyder att stärka horisontell och vertikal samverkan, partnerskap och deltagande. Det innebär en bättre horisontell samverkan mellan regering och departementen och med koppling till parlamenten på nationell nivå och på EU-nivå och att öka transparensen när det gäller processerna för beslutsfattande. Det borde också innefatta en systematisk process för att skapa politik och införa den med viktiga intressenter och regionala och lokala myndigheter, fackföreningar och arbetsgivare men också stärka ansvarsskyldigheten och engagemanget för den sociala politiken bland medborgare vars liv påverkas direkt genom varje beslut. Det civila samhället som innefattar hjälporganisationerna och fattiga människor är viktiga aktörer, men de kommer aldrig att vara jämlika partners i processen för utformande av politik om inte deltagandet får stark politisk uppbackning och adekvata metoder och mekanismer systematiskt införs.

EU:s strategi för de sociala trygghetssystem och social integrering som skapades genom "the Open Method of Coordination" (den öppna metoden för samverkan) har visat sig vara användbar men en bristfällig mekanism för att stödja en sådan styrningsprocess. Emellertid är inte den aktiva styrningen systematiskt inbyggd i "the social OMC" och inte heller återspeglas denna goda praxis på pensioner och på pelare för hälsovård och långtidsomhändertagande inom EU:s strategi för sociala trygghetssystem och social integrering och inte heller när det gäller strategin för den europeiska arbetsmarknaden. Ingen strategi har konsekvent investerat i ett pågående dynamiskt och strukturerat engagemang från intressenter på nationell nivå, tillräcklig för att skapa ett engagemang och skapa effektiva dialoger när det gäller brister i politiken och förslag och inte heller har något publicerats som handlar om god praxis eller räknats på vad det skulle betyda i pengar.

Under senare år, har hjälporganisationerna möts av **ökade hinder för att få tillgång till finansiellt stöd** på nationell nivå och EU-nivå, och särskilt när det gäller tillgång till strukturfonder. Även om dessa fonder syftar till att skapa sammanhållning, har den goda praxis som hjälporganisationerna tidigare skapat blivit åsidosatta av de nya reglerna för strukturfonder. Trots rekommendationer att underlätta för hjälporganisationerna att få del av fonderna genom förenklade förfaringssätt genom att skapa globala bidragssystem och teknisk hjälp, några få medlemsländer har tagit upp detta förfaringssätt. Hjälporganisationer som bekämpar fattigdom är viktiga intressenter när det gäller att utveckla och styra upp arbetet inom strukturfonderna och detta borde förtydligas genom att tilldela dem en aktiv roll i de kommittéer som skall övervaka arbetet inom

strukturfonderna. Ett partnerskap tillsammans med hjälporganisationerna kommer också att förstärka den sociala integreringen och därmed påverka hur fonderna kommer att distribueras¹⁷.

Verkligt partnerskap innebär också ett erkännande av den ojämlika fördelningen av resurser och makt. Att utveckla demokrati med aktivt medbestämmande är inte gratis. För närvarande är hjälporganisationerna förutom att ge viktig basservice, nyckelaktörer när det gäller att skapa möjligheter för de fattiga och de som befinner sig i utanförskap att kunna göra sig hörda och få ett inflytande och stödjer deras aktiva deltagande i den politiska processen, inklusive i den sociala och medborgerliga dialogen. Hjälporganisationerna och den tredje sektorn bidrar i hög grad till utformningen av politiken genom att övervaka hur politiken påverkar fattiga människor i praktiken, och är viktiga mellanhänder när det gäller att försvara sociala, politiska och ekonomiska rättigheter

Existensen av en stark oberoende sektor med hjälporganisationer är ett viktigt tecken på ett hälsosamt demokratiskt samhälle. Under den nuvarande krisen, har hjälporganisationerna mötts av ökande krav som inte har matchats med ökat finansiellt stöd. I vissa fall har dessa organisationer stått inför verkliga nedskärningar av det finansiella stödet. För att visa hjälporganisationernas viktiga roll i praktiken, borde EU främja utvecklingen av ett klart juridiskt och finansiellt ramverk för en uthållig utveckling av dessa som värderar och respekterar deras oberoende. EU och medlemsländerna borde aktivt stödja det fortsatta engagemanget från frivilligorganisationerna när det gäller deltagande i processerna för utformningen av politiken genom att förstärka ramverket för EU:s styrning och finansieringsmekanismerna för att stödja frivilligorganisationerna inom alla politiska områden.

¹⁷ EAPN har redan givit ut en [manual for anti poverty NGO's to engage with Structural Funds](#), en manual för hjälporganisationer som bekämpar fattigdom hur man går till väga vid kontakter med strukturfonderna, inklusive fallstudier och riktlinjer för att utveckla sociala indikatorer för utvärdering av fonderna, som förstärker partnerskapet med hjälp av övervakningskommittéer och genom att ge kritisk feedback av fonderna när det gäller minskning av ojämlikhet och förstärkning av sammanhållning

Rekommendationer

- **Gör utvärderingar av EU:s riktlinjer för aktiv styrning och deltagande** i processerna vid beslutsfattande av politiska frågor på EU- och medlemslandsnivå, bestäm gemensamma mål, kriterier och metodik för att effektivt anlita alla viktiga intressenter, inklusive hjälporganisationerna och de som är fattiga. Se till att dessa införs och övervakas genom OMC-processerna, utvärdera deras inflytande och bygg på "god praxis".
- **Se till att EU i sitt beslutsfattande när det gäller ekonomisk politik rör sig förbi finansministrarna**, för att involvera samhället och den sociala ekonomins aktörer. Regeringar borde stödja samarbetet mellan alla departement och sådan samhällsservice vilkas beslut har ett inflytande på fattigdom. All politik borde gå igenom för att se till att den inte har en negativ påverkan på fattigdomen utan istället borde den befrämja dess utrotning.
- Erkänn det speciella värdet och rättigheterna för människor som lever i fattigdom och förstärk transparensen vad gäller ramverket för beslutsfattandet genom att införa klara riktlinjer när det gäller deltagandet av människor som lever i fattigdom och deras organisationer vid politiska beslut på lokal, regional och nationell nivå och på EU-nivå. Se till att alla viktiga evenemang med intressenter under 2010 även gynnar deltagandet av människor som lever i fattigdom. Investera i utvecklingen av ett tydligt ramverk för en pågående dialog och deltagande från människor som lever i fattigdom i alla EU:s politiska processer, inklusive den Nationella handlingsplanen för integrering, nationella strategiska rapporter, programmen för 2010, nationella reformprogram och alla nya processer för strategin efter 2010 som utvecklats.
- **Gynna ömsesidigt lärande, utbyte av kunskaper, utvärdering och kapitalvärdet för god praxis** när det gäller effektiva metodiker och det ökade värdet av en bra styrning och mekanismer för deltagande i politiska beslut på nationell och EU-nivå, genom EU:s trygghetssystem och strategin för social integrering (Social OMC). Ge politiskt erkännande av betydelsen av god praxis när det gäller praxisen för styrning och synlighet genom en särskild webbsida på EU:s webbplats och se till att den följs upp.
- **Förstärk finansiellt och annat stöd till hjälporganisationer och andra organisationer i samhället som bekämpar fattigdomen**, som hjälper människor som lever i fattigdom att göra sig hörda och som ger service till hjälpbehövande, och respekterar deras oberoende och ser till att adekvat juridisk infrastruktur och adekvat finansiering av hjälporganisationerna och den tredje sektorn utvecklas.
- **Se till att små hjälporganisationer får tillgång till strukturfonder** genom att förenkla bidragsmekanismerna och uppmuntra medlemsländerna att gynna globala bidrag och teknisk hjälp.
- **Stöd den fortsatta utbildningen och uppbyggnaden av kapaciteten hos hjälporganisationerna** när det gäller dessa funktioner, liksom direkt stöd till de fattiga i processerna för politiska beslut, genom strukturfonder och andra finansiella mekanismer.